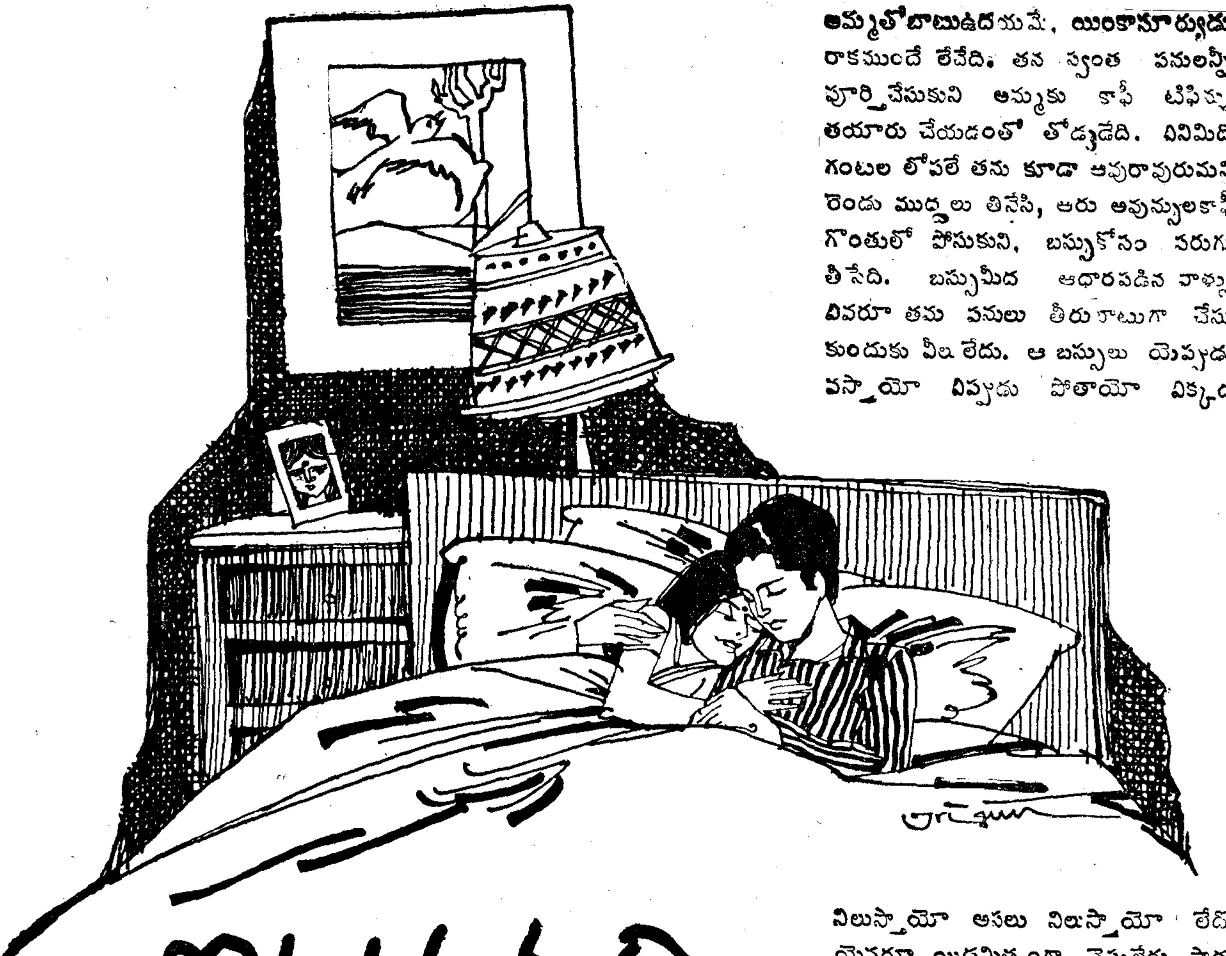

కొత్త నక్షత్రం

"శ్రీవిరించి"

సుజాత బద్ధకంగా ఆవలించింది. ఇంకా పక్కమీద నుంచి లేవలేదు. టైము అప్పుడే ఎనిమిది గంటలయింది ఇదివరకటి రోజులయితే ఈపాటికి బస్సుకోసంపరుగెత్తే టైము. అంటే ఉదయం ఏడున్నర, ఏడు ముప్పావుకల్లా తన ఉదయ కార్యకలాపాలన్నీ కానిచ్చుకుని ఆఫీసుకి వెళ్ళటానికి తయారయ్యేది.

తను యింకా నిద్ర లేవకముందే ఆయన స్నానం అదీ పూర్తిచేసి ముందు గదిలోకి వెళ్ళిపోతున్నారు. చెప్పొద్దూ సిగ్గుచేటు, ఆయనే కాఫీ తయారుచేసి తను తాగి తన కోసం ఫ్లాస్కులోపోసి మూత వేస్తున్నారు. ముందు గదిలోకి వెళ్ళిపోవటానికి ముందు తనను కాస్త లేపినట్లుగా కుదిపి 'నేను ఆఫీసు గదిలోకి వెడుతున్నాను. నీ కాఫీ ఫ్లాస్కులో సిద్ధంగా వుంది. లేవగానే తాగేసెయ్యి' అని చెప్పేస్తున్నారు. అప్పుడు గాని తనకు మంచంమీద నుంచి లేవాలని అనిపించలేదు.

ఏటొచ్చీ యీ నెలరోజులనుంచే యింత విశ్రాంతిగా తీరుబాటుగా వుంటూంది. అంతకుముందు, అంటే పెళ్ళి కాకపూర్వం, సుజాతకు ఒక్క క్షణం తీరుబాటు లేదు. అమ్మతో బాటు ఉదయమే, యింకా సూర్యుడు రాకముందే లేచేది. తన స్వంత పనులన్నీ పూర్తిచేసుకుని అమ్మకు కాఫీ టిఫిన్లు తయారు చేయడంతో తోడ్పడేది. ఎనిమిది గంటల లోపలే తను కూడా అపురాపురుమని రెండు ముద్దలు తినేసి, అరు అవున్సులకాఫీ గొంతులో పోసుకుని, బస్సుకోసం పరుగు తీసేది. బస్సుమీద ఆధారపడిన వాళ్ళు ఎవరూ తమ పనులు తీరుబాటుగా చేసుకుందుకు వీలు లేదు. ఆ బస్సులు యెప్పుడు వస్తాయో ఎప్పుడు పోతాయో ఎక్కడ నిలుస్తాయో అసలు నిలుస్తాయో లేదో యెవరూ యిదమిత్థంగా చెప్పలేరు. సాధ్యమయినంత ముందుగా వెళ్ళి 'బస్ స్టాప్' అనబడే చోట నిలబడి వుండాలి. కండక్టరు డ్రయివర్లకు దయ తప్పకుండా వుంటే బస్సు యేదో టయిముకు అక్కడకు వస్తుంది. దాంట్లో కూర్చుంటే యిరవయి నిమిషాలలో ఆఫీసు దగ్గర స్టాపుకు తీసుకు వెడుతుంది. అక్కడినుంచి అయిదునిమిషాల నడక. అంతే తను ఆఫీసుకు చేరుకునే సరికి ఎనిమిదిన్నర అయిపోతుంది.

ఆఫీసు ఎనిమిదిన్నరకే అయినా సాధ్యమయినంత తొందరగా అంతకంటే ముందే వచ్చి కూర్చుంటాడు తన ఆఫీసరు, దయానిధి. ఇంకా నయం, అందరినీ అలా రమ్మని ప్రాణం తీసేవాడు కాదు. ఎనిమిది ముప్పావు తరువాత వచ్చేవాళ్ళ విషయంలో మటుకు కాస్త నిర్మొగమాటంగా వుండేవాడు. బస్సులు - వాటి రాకపోకల విషయంలో ప్రత్యక్ష జ్ఞానం వున్నవాడు గనుక ఒకటి రెండు నిమిషాలకు యేమీ అనేవాడు కాదు. అయినా కాస్తంత ఆలస్యంగా వచ్చి ఆయన

కంటి: పడడానికి యిబ్బందిగా ఫీలయ్యే వాళ్లు ఆఫీసు ఒళాభా.

దయానిధి చాలా నిక్కచ్చి మనిషి. తనకో 'స్టాండర్డ్', యితరులకో 'స్టాండర్డ్' కాదు ఆయన ప్రవర్తన పని యితరులకు ఉదాహరణ పూర్వకంగా వుంటాయి. అందుచేతనే ఆయన 'హోటీస్' కు వెళ్ళటానికి అందరికీ కాస్త బెరుకుగా వుంటుంది.

సుజాత పూర్వపు ఆఫీసు గురించి, అక్కడ తన ఉద్యోగం గురించీ నెమరు వేసుకోవ సాగింది. దయానిధి పాపం చాల మంచివాడు. ఆయన దగ్గర పని చేయడం వల్ల జీవితంలో నేర్చుకోవలసినవి చాల తెలిసివచ్చాయి. తను పెళ్లి చేసుకుని ఉద్యోగం మానేస్తుండంటే ఆయన బాధ పడ్డాడు.

'పెళ్లి చేసుకోవడం మంచిదనే. ఆడపిల్ల ఎప్పటికయినా ఇల్లూ వాకిలీ సర్దుకోవడంలో నిమగ్నురాలు కావలసిందే. అయితే యిప్పటి ఆర్థిక పరిస్థితుల దృష్ట్యా కుటుంబంలో ఒక్క మనిషి సంపాదన యెందుకూ పనికి రాదు. అందులో మన కుటుంబాలకు కాస్తో కూస్తో లావాదేవీలు, ముసలి ముతక వ్యవహారం, పిల్లల పెళ్ళిళ్ళు, పురుళ్ళు, పేరంటాలు యిటువంటివన్నీ వుంటాయి. అందుచేత నా ఉద్దేశ్యంలో, చేతనయిన వాళ్లందరూ ఉద్యోగాలు చెయడమే మంచిదంటాను. ఇటు ఆఫీసు, అటు యిల్లూ సర్దుకోవడం కాస్త కష్టమయినవిషయమే అయినా ఈ కష్టానికి తగిన ఫలితం లభిస్తుంది. ముందు ముందు జీవితం సుఖప్రదం అవుతుంది' అని ఒక చిన్నసైజు లెక్చర్ యిచ్చాడాయన.

సుజాతకు మాత్రం ఆఫీసంటే బాగా 'బోర్' అయిపోయింది. ఎంతసేపూ తను యంత్రంలా తయారు కావాలి. ప్రతి క్షణమూ యేదో కొంపలు అంటుకుపోతూ వున్నట్టు ఫైర్ యింజన్ల కోసం ఎదురు చూస్తూ వున్నట్టు వుండాలి ఆఫీసులో.

'ఈ కాగితం అర్జంటు.

'ఈ ఫైలు యీరోజు వెళ్లిపోవాలి.

'ఈ రిజిస్టర్ అప్‌టు డేట్ చేయాలి.

'ఈ రిటర్న్ పోయిన వారమే వెళ్ల వలసింది.

'ఈ అర్జీకి సమాధానం యింకా ఏందుకు వెళ్లలేదు?'

— ఇటువంటి మాటలు ప్రతి క్షణమూ చెవులలో పడుతూనే వుంటాయి. ఆఫీసులో వున్నంత సేపూ యేదో 'టెన్షన్' లో వున్నట్టు తప్ప, హాయిగా ఊపిరి పీల్చు కుందుకు కుదరదు.

సుజాత ఆ ఆఫీసులో మూడు సంవత్సరాలు పనిచేసింది. 'స్టెనో'గా మంచి పేరు సంపాదించుకుంది.

వయసు మించిపోతోందని చెప్పి తల్లీ తండ్రీ సంబంధాలు చూడడం మొదలు పెట్టారు. ఇల్లు గడప బయటకు వెళ్లి యేదో ఉద్యోగం చేయడం వల్ల సుజాతకు ప్రపంచం అంటే ఏమిటో కాస్త తెలిసి వచ్చింది. బొత్తిగా పెద్దవాళ్ళు తీసుకువచ్చిన మనిషి చేత మెడలో తాడు కట్టించుకోవడం తనవల్ల కాదు. కాస్త యోగ్యుడూ, తనను యిబ్బంది పెట్టకుండా చూసుకునేవాడూ అవసరం.

నిజానికి ఉద్యోగం చేయడం సుజాతకు యిష్టంలేదు. అయినా అంతకంటే చేసే పనేమీ లేదుగనుక యిన్నాళ్ళూ అలా ఉండి పోవలసి వచ్చింది. అయితేనేం, ఒక దశలో ఉద్యోగం తప్పనిసరి అయిపోయింది కూడా. నాన్న రిటైరయిపోయి ఆయన 'పింఛను' యెందుకూ చాలక తమ్ముళ్ళ చదువులకోసం ఏక్కడి డబ్బూ చాలనప్పుడు యిల్లు గడవడం కాస్త కష్టంగా తోచింది. అప్పుడు యింటి ఖర్చులకోసం తన డబ్బు బాగా ఉపయోగపడింది. ఇప్పుడు ఆ అవసరాలన్నీ తీరిపోయినాయి కనుక ఫరవాలేదు. తమ్ముళ్ళు చదువులుపూర్తయి వాళ్ళు ఉద్యోగాలు సంపాదించుకుని దిక్కొకొకళ్ళుగా దేశం నాలుగు మూలలకూ వెళ్లారు. తన సంపాదనవల్లనే కాస్తో కూస్తో ఆ కుటుంబం ఎడతెరిపిలేని ఖర్చులనుంచి తప్పుకుని నిలదొక్కుకోగలిగింది. తన వివాహానికి తమ్ముళ్ళంతా సంపాదన పోగుచేసి డబ్బు ఖర్చుపెట్టారు. అంటే ఒకరకంగా తన 'ఋణం' తీర్చుకున్నారన్నమాట.

'నీ పెళ్లి చేసేద్దాం అనుకుంటున్నాను నాన్న, నీకు ఎలాంటి వరుడు కావాలో యెంచుకో' అన్నది అమ్మ.

ముందు ఈ ప్రశ్న అర్థం కాలేదు సుజాతకు. తను కొండమీది కోతి కావాలంటే తీసుకు వస్తారా? ఎంత ధైర్యం! లేక తమ కుటుంబ పరిస్థితులు, ఆర్థిక వ్యవహారాలు తెలిసిన మనిషిగనుక తను సరయిన మనిషిని, సజావయిన సంబంధాన్ని ఎంచుకుంటుందని భరోసానా? తండ్రి ఒకళ్ళు యిద్దరితో అనడం తను ప్రత్యక్షంగా విన్నది. 'మా సుజాత ఈ కాలపు ఆడపిల్లల వంటిది కాదు. కుటుంబ బాధ్యత, బరువు తెలిసిన మనిషి. ఇన్నేళ్ళుగా ఉద్యోగం చేసి అనుభవం సంపాదించింది. అమ్మాయికి యిష్టమయిన మనిషినే వివాహం చేయాలని వుంది. అమ్మాయి మంచితనానికి యింత కన్న మంచి బహుమతి యింకేం యివ్వగలం?' అని.

తన మంచితనానికి రాణింపు దొరికినందుకు సుజాత చాలా సంతోషించింది. పోతే, ఏటువంటి వరుడు కావాలని తనను తను ప్రశ్నవేసుకున్నప్పుడు సుజాతకు ఒక్కమారి వెంటనే సమాధానం దొరకలేదు. డబ్బున్నవాడా? అందమయినవాడా? మంచి మనసున్నవాడా? ఉద్యోగం ఉన్నవాడా? ఆస్తిపాస్తులు ఉన్నవాడా? ఏటువంటి వరుడు కావాలి తనకు?

జీవితాన్ని మనం శాసించుకుందాం అనుకోవడం కంటే ఏప్పటికప్పుడు జీవితం ఏటువంటి అవకాశాలను కల్పిస్తే వాటిని చక్కగా ఉపయోగించుకుని ముందుకు పోవడంలోనే ఎంతో సమాధానం వున్నదనిపిస్తుంది, సుజాతకు.

తల్లీ తండ్రీ కేవలం తనమీదనే వదిలి వేయలేదు. మంచిచెడ్డలను గురించి యోచన చేస్తూ ఒకళ్లిద్దరు ప్రాస్పెక్టివ్ వరుళ్ళువచ్చి సుజాతను చూసివెళ్ళే అవకాశం కల్పించారు. సుజాత ఆ కుర్రవాళ్ళను ఆమోదించక పోవడంతో యింక ఆ సంబంధాల విషయం మరచిపోయి యితర ప్రయత్నాలు ప్రారంభించారు. ఈ సంబంధాలు తన కెందుకు అంతగా నచ్చలేదు? ఆ కుర్రవాళ్ళంటే తనకు ప్రత్యేకమయిన ఆకర్షణ యేర్పడలేదు. పెళ్లి అనేది యేమీ తంత్రాత్మక మయిన ప్రసక్తి లేకుండా కేవలం 'ఆఫీసు రొటీన్' లాగా యాంత్రికంగా తయారయితే యేం బాగుంటుంది? తనను ఆకర్షించుకుని తన హృదయాన్ని అడిగి తాక్కోగల మనిషి కావాలి తనకు. అదిగాక ఆ యిద్దరిలో ఒకడు తన పెళ్లి అయిన తరువాత కూడా ఉద్యోగం చేస్తూ వుండాల్సిందేనని వివాహం చేయడానికి ఎంతమాత్రమూ

దేశి పిల్స్ REGD.
వాడండి ముఖ్యంగా అలస్యమైన, క్రమముగాకాక పోయిన, బాధతో కూడిన, తేక, ఆగిపోయిన బహిష్టుకు
SEALED PACKING 7 & 14 TABLETS
AVAILABLE AT ALL CHEMISTS
MFRS: SEENU & CO., MADRAS-21

75 సం॥ల అఖండ ఖ్యాతి!
రోజాపుష్పలేహ్యం
మలబద్ధకమును తొలగించి... సాఫీ విరేచనము కలిగించు లాక్సేటివ్
150 గ్రాముల ... రూ. 3-50.
పి.శి.ప. అండ్ కో

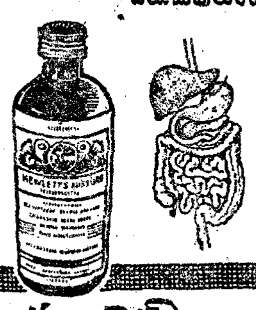

ఎలాంటి అజీర్ణమైనా మంత్రించినట్లే నయమవుతుంది
హ్యూలెట్స్ మిక్చర్

కొత్తనక్షత్రం

పేలులేదని ముందుగానే ఒక షరతు వేశాడు. భలే తమాషాగా అనిపించింది సుజాతకు యీ షరతు!

అవసరం అయితేఆడ పిల్లలు ఉద్యోగాలు చేయవచ్చును అనే దయానిధిగారి 'ఫిలాసఫీ' నుంచి, 'తప్పకుండా చేయవలసిందే' అనే నియమానికి వెంటనే దూకలేక పోయింది సుజాత. అతను యేమీ వెంటరివాడు కాదు. పలుగురున్న కుటుంబంలో నుంచి వచ్చిన వాడే- మంచి ఉద్యోగంలోనే వున్నాడు. అయితేనేం భార్య కూడా ఉద్యోగం చేసి కుటుంబ ఆర్థికవ్యవస్థకు తప్పకుండా తోడ్పడాలని అతని ఆలోచన! తప్పనిసరిగా చేయాలని ముందే షరతు వేసేశాడు, తర్వాత యింకా యెన్ని కొత్తరకం నియమాలు తీసుకువస్తాడో! సుజాతకు భయం వేసి యీ సంబంధం వద్దని ఖచ్చితంగా చెప్పేసింది. ఆ తరువాత కొద్దోయే వరుళ్ళను పిలవడంలోనే కాస్త నికార్సయిన ఎంపిక ప్రారంభించింది.

వాళ్ళ ప్రయత్నాలన్నీ వృథా కాకముందే చంద్రశేఖరం ఆమెను చూడటానికి వచ్చాడు. మనిషి గంభీరంగా దృఢంగా హుందాగా వుంటాడు. ప్లీడరు పరీక్ష ప్యాసయి మూడేళ్ళుగా సీనియరు దగ్గర పనిచేసి యిప్పుడే స్వంతంగా ప్రాక్టీసు ప్రారంభం చేశాడు. మనిషి వెనకాల ఆస్తిపాస్తులు యేమీ లేవు గాని యీ మనిషిలో ఎంతో ఆత్మస్థైర్యం, విశ్వాసం కనిపించాయి సుజాతకు. జీవితం ఎలాగయినా గడవనీ దాన్ని యీదుకుంటూ పోవడానికి ప్రయత్నం చేయవలసిందే నన్న ధీమా కనిపించింది. సుజాత తల్లిదండ్రులకు కూడా యీ సంబంధం బాగా నచ్చింది. వాళ్ళ ప్రత్యేక కారణం యేమిటంటే- ఉన్న ఊళ్ళో సంబంధం, పిల్ల కళ్ళ యెదురుగా వుంటుంది; యింతకంటే యింకేం కావాలి?

పెళ్ళి చూపులకు వచ్చినప్పుడు చంద్రశేఖరం సుజాతను అనేక ప్రశ్నలు వేశాడు. తనను కూడా ప్రశ్నలు వేసి కావలసిన సమాచారం సేకరించుకోమన్నాడు. అతని ధోరణి చాల 'స్పోర్టివ్'గా అనిపించింది సుజాతకు.

'మీరు బి. ఏ. ప్యాసయ్యారని తెలుసు. ఫలానా ఆఫీసులో స్టెనోగా వున్నారనీ యెరుగుదును. ఉద్యోగం మీకు యిష్టమేనా?' అని అడిగాడు.

'ఇష్టమూ లేదు, అయిష్టమూ లేదు. ఊరికే ఉండడం ఎందుకని చేస్తున్నాను.'

"పెళ్ళి అయ్యాక ఉద్యోగం మానివేస్తారా?"

'మీ యిష్టం!' సుజాత యిలా ఎందుకు సమాధానం చెప్పిందో ఆమెకే తెలీదు.

'నా యిష్టంమాట అలా వుంచండి. మీ మనసుకు ఎలా తోస్తుందో చెప్పండి!'

'ఉహూ-చెయ్యను'

'మీ ఉద్యోగం యిబ్బందిగా వుందా?'

'అవును. సొంతంగా పరుగెత్తడంతో సరిపోతోంది. హాయిగా కూర్చుందామా ఊపిరి పీల్చుకుందుకు లేదు.'

'పెళ్ళయి సంసారం మీదపడినా అంతే- మనిషికి ఎప్పుడూ స్వేచ్ఛ లేదు!'

'అయినా ఆ వాతావరణం వేరు. నాది, నా స్వంతం అనే అభిప్రాయం వుంటుంది యింట్లో. ఆఫీసులో అలా అనుకోవడం నాకు చేతకాదు!' అంది సుజాత.

అతను నవ్వి ఊరుకున్నాడు. ఇంకేమీ అనలేదు.

'చూడండి నాకు కొన్ని దురలవాట్లు వున్నాయి. సిగరెట్లు తెగ కాలుస్తాను, సినిమాలు విపరీతంగా చూస్తాను. తీరుబడి సమయం అంతా పుస్తకాలు చదవడంతోనే గడిపివేస్తాను. ప్రాక్టీసు ఇంకా నిలదొక్కుకోలేదు. ప్రారంభ దశలోనే వుంది. కనీసం పదేళ్ళయినా కష్టపడాలి. బాగా కాంపిటీషన్ వున్న ప్రొఫెషన్' అన్నాడు.

సుజాత విని వూరుకుంది. ఏమీ ప్రశ్నలు వేయాలని అనిపించలేదు.

చంద్రశేఖరం సంప్రదింపుల సమయంలో

రచయితలకు మనవి

జూన్ ఒకటో తారీఖు నుంచి తపాలా రేట్లు మారాయి. ఈ మార్పును గమనించి తదనుగుణంగా తపాలా బిళ్ళలను అతికించి మాకు పంపే ఉత్తరాల్ని బంగీలు పోస్టు చేసి రచయితలు పాఠకులు మాతో సహకరించాలని మనవి.

— సం.

'నాకు కట్నం యేమీ అక్కరేదు. ఏమన్నా యివ్వదలుచుకుంటే మీ అమ్మాయికి యిచ్చుకోండి. నాకు అభ్యంతరం లేదు. వివాహం కూడా ఎంతో 'సింపుల్'గా చేయండి' అన్నాడు. ఇంకోకళ్ళయితే అతన్ని చేతకానివాడికింద జమకట్టే వాళ్ళే మోగాని సుజాతకు మాత్రం అలా అనిపించలేదు.

తనే స్వయంగా శుభలేఖలు పంచిపెట్టి ఆఫీసులో వాళ్ళనందరినీ ఆహ్వానించింది సుజాత.

'అదృష్టవంతురాలవు' అన్నారు అందరూ. నిజంగా యీ అదృష్టం ఎలా వుంటుందో ముందు ముందు చూడాలి అనుకుంది సుజాత.

దయానిధి ఇన్విటేషన్ కార్డు తీసుకుని 'అయితే ఉద్యోగం మానివేస్తావన్నమాట!' అన్నాడు.

''అవునండీ. అలాగే అనుకుంటున్నాను.''

'నా మాటవిను. అప్పుడే రాజీనామా యివ్వకు. ముందు కొద్దిరోజులు సెలవు తీసుకో. సెలవు అయిపోయే లోపల యేదో నిర్ణయించుకోవచ్చును. అంత తొందరపడి నిర్ణయం తీసుకోవడం ఎందుకు? ఇంతకూ చంద్రశేఖరం అభిప్రాయం ఎలా వున్నదో!'

తరువాత తను రాజీనామా ఉత్తరం చూపించడంతో దయానిధి మళ్ళీ యీ ప్రస్తావన తెచ్చాడు.

'నువ్వు తొందరపడుతున్నావు. నీ రాజీనామా నేను అంగీకరించడం లేదు.'

'మీ యిష్టం. నేను మాత్రం ఆఫీసుకు రాను.'

'యేం? ఇక్కడ యీ ఆఫీసులో నీకు చెరసాలలో వున్నట్లుగా వుందా? నేనేం యముడిలాగ కనిపిస్తున్నానా? నా నుంచి దూరంగా పోవాలని యెందుకా తొందర?'

సుజాత నవ్వి వూరుకుంది. ఉత్తరం మటుకు ఉపసంహరించుకోలేదు.

వివాహం అయిన తర్వాత సుజాత తిరిగి ఆఫీసు గుమ్మం తొక్కలేదు. ఉద్యోగానికి రాజీనామా యిచ్చానని చంద్రశేఖరంతో చెప్పింది. అతనేమి మాట్లాడలేదు. నవ్వి వూరుకున్నాడు.

కొత్తగా కాపురం పెట్టిన తర్వాత దయానిధి వచ్చాడు ఒకమారు చూడడానికి. 'ఏం చేస్తున్నావు సుజాతా?' అన్నాడు తను యిచ్చిన కాఫీకప్పు చేతిలోనికి తీసుకుంటూ.

'ఇంకా ఏమీ రొటీన్ తయారు చేసుకోలేదు. ఇప్పుడు బోలెడంత టైం నాకు.'

'అదే! ఈ టైమంతా యేం చేస్తావు? ఎలా గడుపుతావు?'

'ఇంటిపనులు - యింకా నాకు బాగా అవగాహనకాలేదు. అవి నేర్చుకోవడం, ఒక పద్ధతిలో పెట్టుకోవడం కొంత టైం పడుతుందనుకుంటాను-' అంది. యింకా వివరంగా యేం సమాధానం చెప్పాలో స్ఫురించక.

'సరే. మీరు యిద్దరే గదా! ఇంటిపనులు యేమంత పెద్దగా వుంటాయి. ఉదయం ఓ గంట, సాయంత్రం ఓ గంట చాలను కుంటాను. తతిమ్మా టైము అంతా యేం చేస్తావు?' ఆయన యిలా గుచ్చిగుచ్చి అడగడం సుజాతకు చికాకుగా తోచింది. కోపంగా సమాధానం చెబుదాం అనుకుంది గాని, పెద్దవాడుగదా- యెందుకు చిన్నబుచ్చటం అని వూరుకుంది. ముఖం మీదకు నవ్వు తెచ్చుకుని ''స్నేహితురాళ్ళకు ఉత్తరాలు వ్రాస్తాను. నవలలు, కథలు, నాటకాలు చదువుతాను. ఇన్నాళ్ళూ కూపస్థ మండూకంలో వున్నాను. ఇప్పుడు కాస్త ప్రపంచజ్ఞానం పోగుచేసుకుందుకు ప్రయత్నిస్తాను... రేడియో వింటాను. సంగీతం నేర్చుకుంటాను... సినిమాలు చూస్తాను' అంటూ ఒక్క బిగిని చెప్పేసింది.

ఈ సమాధానం దయానిధికి రుచించి వట్టు లేదు, ఆయన వాలకం చూస్తే. కాని యింకేం మాట్లాడకుండా సెలవు తీసుకుని వెళ్ళిపోయాడు, పుణ్యాత్ముడు!

ఎవరి అభిప్రాయాలు వాళ్ళకు రుచికరంగా వుంటాయి. అందుకు కారణం అవి తనవి కావడమే తప్ప యింకేం వుండదు-అనుకున్నది సుజాత.

మళ్ళీ టైరు చూసుకుంది.

తొమ్మిది అయింది! గంటసేపటినుంచి తాను యేం చేస్తున్నట్టు? ఊరికే గతాన్ని నెమరు వేసుకుంటూ బద్ధకంగా వుండిపోయిందా?

అబ్బబ్బ! మళీ పదిన్నర అయితేఆయన యింటికి వచ్చేస్తారు. కాస్త టిఫిన్ తయారు చేయాలి. ఆయన కోర్టుకు వెళ్ళిపోతారు. సుజాత గబగబ దుప్పటి పక్కకు నెట్టేసి మంచం దిగింది.

* * *

చంద్రశేఖరానిదంతా నియమబద్ధమయిన జీవితం. ఎనిమిది, ఎనిమిదిన్నర అవడంతోటే తన స్వంత పనులన్నీ ముగించుకుని ముందు గదిలోనికి (అదే ఆఫీసుగది) వెళ్ళిపోతాడు. రెండుగంటలసేపు యీరోజు వున్న కోర్టు వ్యవహారం చూసుకోవడంతో సరిపోతుంది. గుమాస్తా, టైపిస్టు వచ్చి కావలసిన కాగితాలు సర్దుకుంటారు. క్లయింట్లు వచ్చి మాట్లాడి వెడతారు. పదిన్నరదాకా యీ తతంగమంతా నడుస్తుంది. అప్పుడు కాస్త గట్టిగా 'టిఫిన్' చేసేసి కోర్టుకు వెళిపోతాడు. ఆ వెళడం, తిరిగిరావడం ఒకటిన్నర రెండుగంటల ప్రాంతంలో ఎక్కువపని లేకపోతే ఒంటిగంటకి

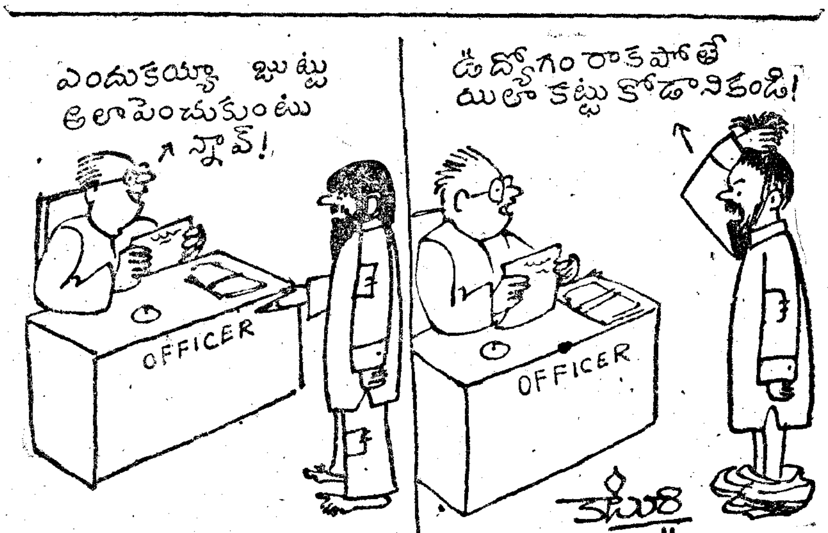

వచ్చేస్తాడు. అప్పుడు భోజనంచేసి ఒక గంటసేపు విశ్రాంతి తీసుకుని మళ్ళీ కోర్టుకు వెడతాడు. నాలుగున్నరకల్లా తిరిగివస్తాడు. సాయంత్రం యేమీ పనివుండదు. ఇద్దరూ షికారుకు వెడతారు. పనివుంటే అవసరం అయితే క్లైంట్స్ రాత్రి తొమ్మిదింటికి వస్తాడు. అతనికోగంట, రెండుగంటలు డిక్టేషన్ యివ్వడంతో సరిపోతుంది. ప్రతిరోజూ యేదో ఒక కేసుకు ఎఫిడవిట్లు, స్టేట్‌మెంట్లు తయారు చేయవలసినవి వుంటాయి. ఈ పని అయిన తర్వాత మరునాటి కేసులు ఒక గంట 'స్టడీ' చేసుకుంటాడు. పదిన్నర, పదకొండు గంటలకు గాని పడుకోడు. దాదాపు ఒక ఆఫీసులాగ, యిలా నియమంగా చేసుకోకపోతే తెమలదు. ఎప్పటిపని అప్పుడు చూసుకోకపోతే పార్టీలతో వేగటం కష్టం. వాళ్ళను ఆకట్టుకోవడం కుదరదు. పార్టీలసహకారం లేకపోతే యీ వృత్తి జరగడం కష్టంగదా! ఒక్కొక్కసారి క్లిష్టమయిన కేసుల్లో పార్టీలతో రాత్రిపూటలు కూడా సమాలోచనలు జరపాల్సి వుంటుంది.

సుజాత వివాహ జీవితం ప్రారంభించి మూడు నెలలయింది. చంద్రశేఖర్ ఆమెను ప్రాణసమానంగా చూసుకుంటున్నాడు. అన్ని విషయాలలోను ఆమె అభిప్రాయాలకు విలువ యిస్తాడు. ఇంటి యాజమాన్యం అంతా ఆమెదే. ఆమె చేసే పనుల్లో పొరపాట్లు వచ్చినా చూచీ చూడనట్లు వూరుకుంటాడు.

సుజాత ఎక్కువసేపు బద్ధకంగానే గడుపుతుంది. తనకు బోలెడంత సమయ విరామం వుంది; కాలమంతా యిప్పుడు తన చెప్పుచేతలలోనే వుంది. దేనికీ తాను తొందర పడి పరుగులు తీయవలసిన అవసరం లేదు— అనే ఆలోచనలు 'ఆమెలో బాగా జీర్ణించుకు పోయినాయి. చంద్రశేఖరం కూడా ఆమెను ఏమీ అనకపోడం వల్ల యీ ఆలోచనలు మరింతగా ఆమెలో స్థిరపడి పోయినాయి.

లేచి తిరిగినంతసేపూ ఉత్సాహంగానే వుంటుంది గాని, అసలు లేవటానికి బద్ధకం!

ఉదయం పదేసరి! తొమ్మిదిన్నర అయిన తరవాతనే లేవడం. ఏదో చకచక తన చేతులలో వున్న వస్తువులతో యింత టిఫినూ, కాఫీ తయారుచేసి ఆయన్ను పదిన్నరకల్లా కోర్టుకు పంపివేయడం అవుతోంది. ఇప్పటి

కొత్తనక్షత్రం

నుంచి వంటచేస్తే— పదార్థాలన్నీ ఆయన వచ్చేసరికి చప్పగా చల్లారి పోతాయని కాస్సేపు ఎలాగో బద్ధకంగానే వుందికదా అని కూర్చుండి పోయేది. ఏవేవో ఆలోచనలు మనసును ముంచేస్తూ వుండేవి. తీరా యీ ఆలోచనలనుండి తేరుకుని యివతలి కొచ్చే సరికి పన్నెండు గంటలయి పోయేది. అప్పుడు ఆదరా బాదరా వంట ప్రయత్నం ప్రారంభించి ఆయన వచ్చేసరికి ఎలాగో పూర్తి అయింది అనిపించేది.

జన్మ!

ఈ మానవ లోకంలో!
అరిషడ్వర్గాల బంధంలో
ఆశాసుందరి కౌగిల్లో
ఆరని ఆకలి గవ్వల్లో
అనంత శోకపరితప్త
హృదయంతో —
కుమిలి కృశించి
పోవడం కంటే —
ఈ వసుధ ప్రకృతిలో
ఒక్క పూమొక్కనై పుట్టి
విరిసి! పరిమళించి...
నవ్వుల పువ్వులు రాల్చిపోతె —
జన్మ ఎంత చరితార్థమయ్యేది!!

— డి. సి. కేశవరావు.

భోజనం చేసిన తర్వాత ఎలాగూ యేమీ పనిలేదు గదా అని కాస్సేపు కునుకు తీయాలని చూసేది. ఈ కునుకునుంచి తేరుకునే టప్పటికి సాయంత్రం అయిపోయేది. చంద్రశేఖరం వచ్చి షికారుకు తీసుకువెళ్ళే వరకూ అలాగే వుండిపోయేది.

మొదట్లో యేదో కొత్తగా దొరికిన విరామ సమయంలే అని చెప్పి విశ్రాంతి తీసుకోవడం ఆరంభిస్తే— యిదే ఒక సమస్యగా తయారయింది రానురాను.

రాత్రిపూట వంట చేయాలంటేనే బద్ధకంగా వుండేది. అరగంట, గంట అటు యిటు తిరిగి రావడంవల్ల కొత్తగా బడలిక యేర్పడేది

క్రమంగా చంద్రశేఖరం ఓపికకు కూడా పరిమితి యేర్పడుతూ వచ్చింది. మొదట్లో చూచీ చూడనట్లు వుండేవాడు — కాస్త చిరాకు ప్రదర్శిస్తూ వస్తున్నాడు. అన్నీ సమయానికి అమరుతూవుంటే ఉత్సాహంగా పనులు చేసుకుంటూ పోవచ్చును. తగినంత కారణం లేకుండా అన్నీ యిలా ఆలస్యం అవుతూ వుంటే— ఆఖరుకు భోజనం విషయంలోనూ జాప్యం జరుగుతూ వుంటే —అతనికి సహించరానిదయిపోయింది. ఎంత అణుచుకుందామన్నా అసహనం పొగలు పొగలుగా బయటకు వస్తూవుండేది

తన స్తబ్ధతకు కారణం యేమిటో యెంత ఆలోచించినా సుజాతకూ తెలియకుండా పోతోంది. పోనీ పూటెడు పని చేసుకుని ఒక్కతె అవస్థ పడుతోందా అంటే- అసలు వున్నపనంతా యెంతగనుక? దీనిలో మళ్ళీ తనకు సహాయం చేసే వాళ్ళంటూ యిద్దరు పనిమనుషులు వుండనే వున్నారు

తన బద్ధకంవల్ల రాను రాను యిద్దరికీ వైమనస్యం యేర్పడుతోందేమోనన్న భయం కూడా యేర్పడసాగింది సుజాతకు.

ఎంత ఆలోచించినా యిందుకు కారణం, తరుణోపాయం యేమిటో స్ఫురించలేదు. తీరుబడి దొరికితే తను యెన్ని పనులయినా చేయాలనుకున్నది తీరుబడికోసం ఎంతగానో వెంపర్లాడింది. తనపనులు తను చేసుకుంటూ తతిమ్మా సమయంలో హాయిగా విశ్రాంతి తీసుకుంటూ యే నవల చదవడమో, రేడియో వినడమో, ఉత్తరాలు వ్రాసుకోవడమో చేసుకుందామనుకుంది. కనీసం స్నేహితురాళ్ళ ఉత్తరాలకు బదులు వ్రాయడానికి అయినా కుదరకుండా పోతోంది. ఇదివరకే నయం—అంత ఆఫీసు పనిలోనూ ఓ పది, పదిహేను నిమిషాలు దొంగిలించి తన స్నేహితురాళ్ళకు 'ఉభయకుశలోపరి' ఉత్తరాలు వ్రాస్తూ వుండేది. ఏదేనా మాగజైన్లూ, నవలలూ చదువుకుంటూ వుండేది. ఇప్పుడు అటువంటి పని యేమీ చేయకపోగా, యిలా బద్ధకం పెరిగిపోయి ఓ సోమరిపోతులాగ తయారయిపోతోంది.

దీనిని గురించి నేరుగా చంద్రశేఖరంతో

ప్రసాదించడమే బుద్ధికి లక్షణంగా తోచింది సుజాతకు.

'ఏమండీ నాకు తోచడంలేదు. ఉట్టి సోమరిపోతుగా తయారయి పోతున్నాను.'

'మంచిదేగా!' అన్నాడతను నవ్వుతూ.

'అలా కాదు. సీరియస్‌గా చెబుతున్నాను. నాలో యేదో లోపం వుంది. నాకు తెలియడం లేదు చెప్పండి.'

'నీలో లోపాలు నాకేంకనిపించడంలేదు.'

'అలా కాదు. ఇదివరకు బోలెడంత పని చేయగలిగేదాన్ని. నిమిషం విరామం లేకుండా బంతిలా తిరుగుతూ వుండేదాన్ని. ఆ చురుకుదనం, చలాకీతనం యిప్పుడు యేమయిపోయినాయో నాకు తెలియడంలేదు'

'బహుశ యిప్పుడు అంత చురుకుతనం అక్కర్లేదేమో!'

'పోతే పోనీయండి. మన్నుతిన్న పాము లాగ తయారవుతున్నాను గదా!' అంది సుజాత యింకా కుంగిపోతూ.

'అయితే యేం చేస్తానంటావు?'

'అదే నాకు అర్థంగాక కొట్టుకుంటు న్నాను యెన్నో పనులు చేయాలనుకుం టాను. కాని ఒక్కటీ చేయలేకపోతున్నాను.'

'అనాసక్త యోగం!'

'మీరలా వేళాకోళం చేస్తే నాకు నిజంగా కోపం వస్తుంది' అంది సుజాత మొంగ మూతి పెట్టి.

చంద్రశేఖరం ఆమెను మరింత దగ్గరగా లాక్కుని ప్రగాఢంగా ముద్దు పెట్టుకుని 'యేమీ బేజారు పడకు డియర్! నాలుగు రోజులు యిలాగే వుంటుంది. తరువాత అంతా సర్దుకుపోతుంది. ఊరికే బంగారుపడి లేనిపోని సమస్యలు వెదికి తెచ్చుకోకు' అన్నాడు

ఆ సంభాషణ అంతటితో సమసిపోయినా సుజాత మనస్సు మాత్రం యీ విషయంలో యేమాత్రం రాజీకి రాలేకపోయింది.

లాభంలేదు. తను యిలాగే వుండిపోయే ట్లయితే తన వంటికీ, యింటికీ కూడా మంచిది కాదు ఏదో చేసి తీరాలి. తన బుర్ర పూర్తి 'డెవిల్స్ వర్క్‌షాప్' కాకముందే దానికేదో పని నియమించాలి. ఎప్పుడూ ఫైసాముఖమే యెరగని కుర్రవాడికి యేకంగా రూపాయికాగితం అందిస్తే వాడు ఉక్కిరి బిక్కిరి అయిపోతాడో, అయో మయంలో పడిపోయి పెంపరాడతాడో అలా వుంది తన స్థితి యిప్పుడు.

ఆమె యిలా బాధపడుతున్న రోజుల్లోనే దయానిధి వాళ్ళను చూడటానికి వచ్చాడు. సుజాతను చూచి ఆశ్చర్యపోయినాడు.

'ఆదేమిటమ్మా! అలా చిక్కిపోయావు?' అన్నాడు నిర్ఘాంతపోయి.

'ఆమాటే నేనంటే యేమీలేదని కొట్టి పారేస్తోంది సుజాత. ఇప్పుడు మీరు యిలాగే అంటున్నారు' అన్నాడు చంద్రశేఖరం ముసిగా నవ్వుతూ.

'యేమీ పనిలేక చిక్కిపోయానండీ. సోమరితనంతో లావు యెక్కడానికి బదులు నీరసించి పోతున్నాను' అంది సుజాత.

'నేను ముందేచెప్పాను సుజాత! ఇంత తీరుబాటు నీ వంటికి పడదు. ఎప్పుడూ పనిలో నిమగ్నమయి నియమబద్ధంగా నిమిషాలు గడిపివేయడానికి అలవాటు పడి పోయినావు, యేడుసంవత్సరాలలోను. ఇప్పుడు ఊరికే కూర్చుంటావంటే అవుతుందా?'

—సుజాతకు తన పరిస్థితికి 'క్లూ' దొరికినట్లయింది. పైకి మాత్రం యేమి తేలకుండా యేదో కులాసా కబుర్లు చెప్పడంలో మునిగిపోయింది. దయానిధి వెళ్ళిపోతూ 'నువ్వు మళీ పనిలో చేరాలను కుంటే నాకేం అభ్యంతరంలేదు. మంచిరోజు చూచుకుని వచ్చేసెయ్యి—' అన్నాడు.

అతని మాటలకు ముగ్గురూ నవ్వు కున్నారు.

ఆరోజు రాత్రి సుజాతను దగ్గరకు తీసుకుంటూ చంద్రశేఖరం 'ఏం, రేపట్నుంచి ఆఫీసుకు వెడతావా?' అన్నాడు.

'ఆ'

'నిజం?'

'వెడతాను. కాని ఆ ఆఫీసుకు కాదు. లాయర్ చంద్రశేఖరంగారి ఆఫీసుకు. ఆయనకు పెర్సనల్ సెక్రటరీ పని నాది! లాయర్‌గారి ఎపాయింట్‌మెంట్స్, ఎంగేజ్ మెంట్స్ డైరీ, కోర్టు డైరీ — యివన్నీ అప్‌టు డేట్‌గా వుండేపని నాది! రేపటి నుంచి స్టెనోను రావక్కర్లేదని చెప్పండి. ఆ పనంతా నా చేతిమీదుగా నే చేసేస్తాను!'

'ఎందుకు సుజాతా; లేనిపోని బెడద పెట్టుకుంటావు నువ్వు?'

'కాదులెండి. నేను చేయగల పనిలో పదోవంతయినా చేయకపోవడంవల్లనే నాకీ సోమరితనం వచ్చింది.'

'నీ యిష్టం.'

'కాని ఓ మనవి! ఈ సెక్రటరీ తప్పులు చేస్తే మటుకు మీరు క్షమించగూడదు. ఉంగరాల వేళతో మొట్టితేగని మీ సెక్రటరీకి మతి సరిగ్గా వుండదు' అంది సుజాత.

ఇద్దరూ మనసార నవ్వుకున్నారు.